

S.Y.B. Com.

Nov.
2016

①
Con. 43-16.

Foundation Course Pap-II

PG-4483

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. (1) Question No. 6 from Section - I and Question No. 12 from Section-II are Compulsory
- (2) Attempt any **three** Questions from question No. 1 to 5 from Section-I and attempt any **three** questions from question no. 7 to 11 from Section - II
- (3) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

Section I

1. Explain the Violation of the 'Rights of Children'. 12
2. Discuss the 'National Human Rights Commission' (NHRC). 12
3. Discuss 'Climate Change' as a cause of environmental degradation. 12
4. Explain the various types of Disaster. 12
5. Explain the relationship between 'science' and 'technology'. 12
6. Write short notes on any **Two** of the following :- 14
  - (a) Barriers in Communication
  - (b) Characteristics of effective leadership
  - (c) Safe 'Drinking Water' and 'Sanitation'
  - (d) Right to Education Act (RTE)
  - (e) The Domestic Violence Act - 2005

Section II

7. Explain the 'Consumer Protection Act - 1986'. 12
8. Discuss in detail the Public Interest Litigation. 12
9. Explain in detail the various uses of 'space technology' 12
10. Explain the various applications of Information technology. 12

[TURN OVER

①

11. Explain the major problems of 'Mega Cities' in India.

12

12. Write short notes on any **Two** of the following :

14

- (a) Right to Information Act - 2005
- (b) 'Nano Technology'
- (c) Biocentrism
- (d) Application of 'Laser technology'
- (e) Carbon bank and Carbon credit.

*****

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००

- सूचना : (१) विभाग - १ मधून प्रश्न क्र. ६ आणि विभाग - २ मधून प्रश्न क्र. १२ अनिवार्य आहेत.
 (२) विभाग - १ मधील प्रश्न क्र. १ ते ५ पैकी कोणतेही 'तीन' प्रश्न आणि विभाग - २ मधील प्रश्न क्र. ७ ते ११ पैकी कोणतेही 'तीन' प्रश्न सोडवा.
 (३) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग - १

१. 'बालकांच्या हक्कांची पायमल्ली' विषयी स्पष्टीकरण द्या.	१२
२. 'राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगा' विषयी चर्चा करा.	१२
३. 'वातावरणातील बदल' पर्यावरणाच्या न्हासासाठी कारणीभूत वाटतो चर्चा करा.	१२
४. विविध प्रकारच्या आपत्तींचे स्पष्टीकरण करा.	१२
५. 'विज्ञान' आणि 'तंत्रज्ञान' यातील संबंध स्पष्ट करा.	१२
६. खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिप लिहा :-	१४
(अ) संप्रेषण प्रक्रियेतील अडथळे	
(ब) प्रभावी नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये	
(क) सुरक्षित पिण्याचे पाणी व आरोग्य सुविधा	
(ड) शिक्षण हक्क कायदा (RTE)	
(इ) कौटुंबिक हिंसाचार कायदा - २००५	

[TURN OVER

विभाग - २

७. 'ग्राहक संरक्षण कायदा - १९८६' स्पष्ट करा. १२
८. 'सार्वजनिक जनहित याचिका' सविस्तर चर्चा करा. १२
९. 'अवकाश तंत्रज्ञानाचे विविध उपयोग' सविस्तर स्पष्ट करा. १२
१०. माहिती तंत्रज्ञानाचे विविध उपयोग विशद करा. १२
११. भारतातील महानगरांच्या प्रमुख समस्यांचे स्पष्टीकरण द्या. १२
१२. खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर टिप लिहा :- १४
- (अ) माहितीचा अधिकार अधिनियम - २००५
- (ब) नॅनो तंत्रज्ञान
- (क) मानवाचा जीवन केंद्रिय दृष्टिकोन
- (ड) 'लेझर तंत्रज्ञानाची' उपयुक्तता
- (इ) 'कार्बन बँक' आणि 'कार्बन क्रेडिट'

*****

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks.
(3) Answer of the both sections should be written in the same answer book.

Section - I

1. Explain the following terms (any five) :- 10
(a) Advertising	(f) Transit advertising
(b) Salesmanship	(g) Buying motive
(c) Publicity	(h) Clutter
(d) Media mix	(i) Product research
(e) T.R.P.	(j) ABC.
2. Answer the following (any three) :- 30
- (a) How does Advertising affect consumer price ?
(b) Explain the effects of Advertising on
(i) Production cost (ii) Distribution cost
(c) Explain the career options available in advertising field.
(d) Explain the active participants in advertising.
(e) What are the merits and demerits of Internet Advertising ?
(f) Discuss the stages in the process of product life cycle.
3. Write short notes on (any two) :- 10
- (a) Features of advertising
(b) Integrated marketing communication
(c) Features of consumer behaviour
(d) Market segmentation.

[TURN OVER

Section - II

4. Explain the following terms (any five) :-

10

(a) AIDA formula	(f) Window Display
(b) Logo	(g) Hard selling skill
(c) Brand Name	(h) Advertising campaign
(d) Visualisation	(i) Layout
(e) Copy	(j) Headline.

5. Answer the following (any three) :-

30

- (a) Explain the different types of consumers.
- (b) What are the functions of illustration ?
- (c) What are the factors affecting advertising budget ?
- (d) Discuss the techniques of visualisation.
- (e) Bring out the importance of research in advertising.

6. Write short notes on (any two) :-

10

- (a) Slogan
  - (b) Mobile Advertising
  - (c) Fantasy in advertising
  - (d) Types of Headlines.
-

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 (२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 (३) दोन्ही विभागाची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावेत .
 (४) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

विभाग - १

१. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :-

१०

(अ) जाहिरात	(फ) फिरत्या वाहनातील जाहिरात
(ब) विक्रेत्याचे कसब	(ग) खरेदी प्रेरणा
(क) प्रसिध्दी	(ह) जाहिरातीत अव्यवस्थितपणा
(ड) माध्यम संमिश्रता	(र) वस्तू संशोधन
(इ) टी.आर.पी.	(ज) अे.बी.सी.

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणत्याही तीन) :-

३०

- (अ) जाहिरातीमुळे ग्राहक किंमतीवर कोणता परिणाम होतो ?
 (ब) जाहिरातीचा ग्राहकखर्च व वितरण खर्चावर होणारे परिणाम स्पष्ट करा.
 (क) जाहिरात क्षेत्रात उपलब्ध असलेले विविध कारकीर्द पर्याय स्पष्ट करा.
 (ड) जाहिरातीतील सक्रिय सहभाग स्पष्ट करा.
 (इ) इंटरनेट द्वारा जाहिरातीचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.
 (फ) वस्तूजीवन चक्र प्रक्रियेतील टप्पे स्पष्ट करा.

३. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-

१०

- (अ) जाहिरातीची वैशिष्ट्ये
 (ब) एकात्मिक विपणन संज्ञापन
 (क) ग्राहक वर्तनाची वैशिष्ट्ये
 (ड) विपणी विभागीकरण.

[TURN OVER]

विभाग - २

४. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :-

१०

(अ) ए.आय.डी.ए. सूत्र	(फ) तावदान सजावट
(ब) आकृती ठसा	(ग) कणखरपणे विक्री करण्याचे कौशल्य
(क) बोधचिन्ह	(ह) जाहिरात मोहिम
(ड) मनःचक्षूने काल्पनिक चित्र पहाणे	(र) रचना
(इ) मजकूर	(ज) मथळा.

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणत्याही तीन) :-

३०

- (अ) ग्राहकांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- (ब) जाहिरातीतील चित्रांची कार्ये कोणती ?
- (क) जाहिरात अंदाजपत्रकावर परिणाम करणारे घटक कोणते ?
- (ड) दृष्टांताच्या तंत्राची चर्चा करा.
- (इ) जाहिरात संशोधनाचे महत्त्व विशद करा.

६. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन):-

१०

- (अ) घोषवाक्य
- (ब) भ्रमणध्वनी जाहिरात
- (क) जाहिरातीतील विलक्षण कल्पना
- (ड) शीर्षकाचे प्रकार.

Company Secretarial Practice

③
Con. 46-16.

PG-4277

(3 Hours)

[Total Marks : 100

N.B. : (1) Attempt any five questions.
(2) Figures to the right indicate full marks.

1. (a) Who is a "company secretary" ? How he is appointed ? 10
(b) Explain the liabilities of a company secretary. 10
2. (a) What is "Articles of Association" ? Describe its clauses. 10
(b) Describe the procedure for the formation of a Joint Stock Company. 10
3. (a) Explain the different types of shares. 10
(b) What is transfer of shares ? Describe the procedure of transfer of shares. 10
4. (a) What are the duties and powers of the chairman of a company meeting ? 10
(b) What are the rights and powers of an Auditor of a company ? 10
5. (a) What are the duties and powers of a managing director ? 10
(b) Explain the different methods of voting. 10
6. (a) What is "statutory meeting" ? When and how is it held ? 10
(b) How can membership of a company be acquired ? 10
7. (a) What is share certificate ? What are its contents ? 10
(b) What is the procedure for forfeiture of shares ? 10
8. Distinguish between any two of the following :- 20
(a) Private company and public company
(b) Interest and Dividend
(c) Ordinary Resoluiton and special resolution
(d) Agenda and minutes.
9. Give specimen of any two of the following :- 20
(a) Dividend Warrant
(b) Call Reminder
(c) Letter of Allotment
(d) Proxy form.
10. Write short notes on any four of the following :- 20
(a) Register of members (b) Prospectus
(c) Debenture capital (d) Annual Report
(e) Board meeting (f) Table A.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(३) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१. (अ) प्रमंडळ सचिव कोण असतो ? त्याची नेमणूक कशी होते ? १०
 (ब) प्रमंडळाच्या सचिवाची जबाबदारी स्पष्ट करा. १०
२. (अ) नियमावली म्हणजे काय ? नियमावलीतील कलमे विशद करा. १०
 (ब) संयुक्त प्रमंडळ स्थापनेची कार्यपद्धती विशद करा. १०
३. (अ) भागांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. १०
 (ब) भाग हस्तांतरण म्हणजे काय ? भाग हस्तांतरण कार्यपद्धतीचे वर्णन करा. १०
४. (अ) कंपनीच्या सभेच्या अध्यक्षाची कर्तव्ये व अधिकार स्पष्ट करा. १०
 (ब) कंपनी हिशोब तपासणीसाठीचे हक्क व अधिकार स्पष्ट करा. १०
५. (अ) व्यवस्थापकीय संचालकाची कर्तव्ये व अधिकार कोणते ? १०
 (ब) मतदानाच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा. १०
६. (अ) वैधानिक सभा म्हणजे काय ? ती केव्हा आणि कशी बोलावतात ? १०
 (ब) प्रमंडळाचे सभासदत्व कसे मिळविता येते ? १०
७. (अ) भाग दाखला म्हणजे काय ? भाग दाखल्यात कोणती माहिती असते ? १०
 (ब) भागजालीची कार्यपद्धती स्पष्ट करा. १०
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंमधील फरक स्पष्ट करा :- २०
 (अ) खाजगी प्रमंडळ आणि सार्वजनिक प्रमंडळ (ब) व्याज आणि लाभांश
 (क) सर्वसाधारण ठराव व विशेष ठराव (ड) कार्यक्रमपत्रिका आणि इतिवृत्त.
९. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे नमूने द्या :- २०
 (अ) लाभांश अधिकार पत्र (ब) मागणी स्मरणपत्र
 (क) भाग वाटपाची सूचना (ड) प्रतिनिधी पत्र आवेदन.
१०. खालीलपैकी कोणत्याही चारांवर संक्षिप्त टीपा लिहा :- २०
 (अ) भागधारक नोंद वही (ब) माहितीपत्रक
 (क) कर्जरोखे भांडवल (ड) वार्षिक अहवाल
 (इ) संचालक मंडळाची सभा (फ) टेबल ए.

(OLD COURSE)

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. : (1) Attempt all questions.
(2) Figures to the right indicate full marks.
(3) Write the answer of both the sections in one answer book.

Section I

1. (a) Explain the following terms any five :— 10
(a) Novation	(e) Quasi Contract
(b) Coercion	(f) Pledge
(c) Seller	(g) Undue Influences
(d) Free consent	(h) Endorsement in blank
2. Answer any three from the following :— 30
- (a) Explain the concept of "Negotiable Instrument". What are its features ?
(b) What are the various types of Bailment's ?
(c) What is Offer and an Invitation to Offer ? State the essentials of valid Offer.
(d) State various modes of the discharge of contract.
(e) Define "Agreement". State the essentials of valid agreements.
(f) What is Void Contract ? State the various types of Void Contract.
3. Write short notes on any two :— 10
(a) Lalman v/s. Gauri Datt	(c) Lien
(b) Doctrine of Caveat Emptor	(d) Types of Agents

Section II

4. Explain the following terms any five :— 10
(a) Prospectus	(e) Consumer Dispute
(b) Sale	(f) Indoor Management
(c) Promoter	(g) Appeals
(d) Lifting the corporate veil	(h) Model Bye-laws
5. Answer any three from the following :— 30
- (a) What are the rights and duties of a partner under the partnership act, 1932 ?
(b) What are the various types of societies under Co-operative Societies Act ?
(c) What is Memorandum of Association ? Set out its importance and various clauses.
(d) Discuss the three tier system of dispute redressal under Consumer Protection Act.
(e) Briefly explain the classification of Companies under the Companies Act.
(f) Discuss the provisions of competition Act and State the anti-competitive activities.
6. Write short notes on any two :— 10
(a) Unfair Trade Practices	(c) Public Company and Private Company
(b) Goodwill of a firm	(d) Appointment of Directors.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)
(जुना अभ्यासक्रम)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) दोन्ही विभाग एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग १

१. खालील संज्ञाचे अर्थ स्पष्ट करा (कोणतेही पाच) :-- १०
(अ) कराराचे नुतनीकरण	(इ) तदृष्य करार
(ब) धाक, जबरदस्ती	(फ) तारण
(क) विक्रेता	(ग) अनुचित प्रभाव
(ड) मुक्तसंमती	(ह) कोरे पृष्ठांकन
२. कोणत्याही तीन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा :-- ३०
- (अ) 'चलन दस्तऐवज (Negotiable Instrument) ही संकल्पना स्पष्ट करा व त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
(ब) निक्षेप म्हणजे काय ते सांगून त्याचे प्रकार लिहा.
(क) "आमंत्रण व प्रस्तावना आमंत्रण" म्हणजे काय ? सोदाहरण स्पष्ट करा.
(ड) करार समाप्तीचे विविध मार्ग सांगा.
(इ) 'करारनामा' म्हणजे काय ? करारनाम्याचे महत्त्वपूर्ण घटक सांगा.
(फ) व्यर्थ ठराव म्हणजे काय ? व्यर्थ ठराव कोणते आहेत ?
३. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-- १०
- (अ) लालमन विरूद्ध गौरीदत्त (Lalman v/s. Gauri Datt)
(ब) खरेदीदार सावधान तत्व (Doctrine of Caveat Emptor)
(क) धारणाधिकार (Lien)
(ड) प्रतिनिधीचे प्रकार (Types of Agents)

विभाग २

४. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणतेही पाच) :-- १०
(अ) माहिती पत्रक	(इ) तंटे (Consumer Dispute)
(ब) विक्री	(फ) अंतर्गत व्यवस्थापन (Indoor Management)
(क) प्रवर्तक	(ग) अंतर्गत व्यवस्थापन
(ड) कंपनीचा पर्दाफाश करणे	(ह) आदर्श उपविधि

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) :--

३०

- (अ) भागीदारी अधिनियम १९३२ अंतर्गत भागीदारीचे अधिकार व कर्तव्ये सांगा.
- (ब) सहकारी सोसायटी कायदा १९६० अंतर्गत सोसायटी यांचे प्रकार लिहा.
- (क) कंपनीचे घटनापत्र म्हणजे काय ? ह्या घटनेमध्ये विहित कलमांचे सविस्तर वर्णन करा.
- (ड) ग्राहक संरक्षण कायदान्वये ग्राहकांच्या तक्रारीचे निवारण करण्यासाठी दिलेल्या त्रिस्तरीय यंत्रणेची मुद्देसूद चर्चा करा.
- (इ) कंपनी म्हणजे काय ? कंपनीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- (फ) Competition Act च्या तरतूदी स्पष्ट करा. तसेच Competition ला मारक ठरणारे घटक कोणते ते विशद करा.

१०

६. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :--

- (अ) अनुचित व्यापारी प्रथा
- (ब) भागिदारी धंद्याचे नावलौकिक
- (क) सार्वजनिक कंपनी व खाजगी कंपनी
- (ड) संचालकाची नियुक्ती.

[TURN OVER

(13)

(REVISED COURSE)

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. : (1) Attempt all questions.
(2) Figures to the right indicate full marks.
(3) Write the answer of both the sections in one answer book.

Section I

1. (a) Explain the following terms any five :— 10
(a) Agent (e) E-contract
(b) Unilateral mistake (f) Symbolic delivery
(c) Noting (g) Warranty
(d) Lien (h) Cross offer
2. Answer any three from the following :— 30
(a) What are the presumptions applicable to all the negotiable instruments under Negotiable Instruments Act, 1881 ?
(b) Who is unpaid seller ? What are the rights and duties of an unpaid seller ?
(c) What are essential features of contract of Indemnity ?
(d) What is fraud ? What are its essential elements ?
(e) Distinguish between void contract and voidable contract.
(f) Explain contract of guarantee. What are the various kinds of guarantees ?
3. Write short notes on any two :— 10
(a) Voidable agreement (c) Termination of agency
(b) Types of goods (d) Endorsement

Section II

4. Explain the following terms any five :— 10
(a) One man company (e) Ultra Vires
(b) Prospectus (f) Trader
(c) Design (g) Partnership deed
(d) Appeal (h) Dominant position
5. Answer any three from the following :— 30
(a) What are the anti competitive activities ?
(b) Define partnership and explain kinds of partnership.
(c) Explain the composition of State commission and National commission.
(d) Explain the difference between The Companies Act, 2013 and The Companies Act, 1956.
(e) State and discuss the rights and liabilities of a member of a company.
(f) What is the importance of memorandum of association and articles of association ?
6. Write short notes on any two :— 10
(a) Central consumer protection council (c) Forfeiture of shares
(b) Minimum Subscription (d) Functions of SEBI

(मराठी रूपांतर)

(सुधारित अभ्यासक्रम)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) दोन्ही विभाग एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग १

१. खालील संज्ञांचे अर्थ स्पष्ट करा (कोणतेही पाच) :--

१०

(अ) अजंट	(इ) संगणकिय करार (E contract)
(ब) एकतर्फी चुक	(फ) सांकेतिक डिलिव्हरी
(क) अधिटिपण	(ग) हमी
(ड) धारण अधिकार (Lien)	(ह) विरुद्ध प्रस्ताव

२. कोणत्याही तीन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा :--

३०

- (अ) चलन दस्तऐवज कायदान्वये गृहीत गोष्टी (preemption) कोणत्या ?
(ब) अदत विक्रेता म्हणजे काय ? अदत विक्रेतांचे अधिकार आणि कर्तव्य सांगा.
(क) "नुकसान भरपाईचे करार" वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
(ड) 'फसवणूक' म्हणजे काय ? त्यांचे आवश्यक घटक सांगा.
(इ) व्यर्थ ठराव आणि रद्दबातल ठराव यांची तुलना करा.
(फ) हमी करार म्हणजे काय ? हमी करारांचे प्रकार लिहा.

३. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :--

१०

- (अ) रद्द करार
(ब) वस्तूचे प्रकार
(क) एजन्सी समाप्ती
(ड) मान्यता (Endorsement)

[TURN OVER

४. खालील संज्ञाचे अर्थ स्पष्ट करा (कोणतेही पाच) :-- १०
(अ) एक व्यक्ती कंपनी (One Person Company)	(इ) अधिकार मर्यादेपलिकडील कृत्याचे तत्त्व
(ब) माहिती पत्रक	(फ) व्यापारी
(क) डिझाईन (Design)	(ग) भागीदारी
(ड) अपील	(ह) डोमिनंट पोजिशन.
५. कोणत्याही तीन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा :-- ३०
- (अ) Competition ला मारक ठरणारे घटक कोणते ?
- (ब) 'भागीदारी' म्हणजे काय आणि त्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- (क) राज्य आयागाचे व राष्ट्रीय आयोगाचे संगठन स्पष्ट करा.
- (ड) कंपनी कायदा २०१३ आणि कंपनी कायदा १९५६ फरक समजावून सांगा.
- (इ) कंपनीतील सदस्यांचे हक्क आणि जबाबदारीची चर्चा करा.
- (फ) कंपनीचे घटना पत्र व नियमावलीचे महत्त्व विषद करा.
६. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-- १०
- (अ) केंद्रिय ग्राहक संरक्षण परिषद
- (ब) किमान सदस्यता
- (क) भागांचे अक्षीकरण (Forfeiture of shares)
- (ड) एसईबीआय व त्यांचे कार्य.

5

Business Economics Pap-II

PG-4234

Con. 42-16.

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N. B. : (1) Questions Nos. 1 and 6 are compulsory.
(2) Attempt any two questions from remaining each section.
(3) Figures to the right indicate full marks.

Section I

1. (a) Explain the following concept (any four) :— 10
(i) Trade cycle (iv) Commercial Bank
(ii) National Income (v) Monetary Policy
(iii) Supply of Money (vi) Inflation
- (b) Distinguish between (any two) :— 8
(i) Demand pull inflation and Cost push inflation
(ii) Multiplier and Acceleration
(iii) Bank rate and Interest rate.
2. (a) Discuss the circular flow of Income in an open - economy. 8
(b) Explain the various phases of Trade Cycle. 8
3. (a) Define the various determinant factors of velocity of circulation of Money. 8
(b) Describe the Keynesian Liquidity Preference Theory of Rate of Interest. 8
4. (a) What are the objectives of Fiscal Policy. 8
(b) Define the General Equilibrium of economy with the help of IS-LM Model. 8
5. Write short note on any two of the following :— 16
(a) Theory of Multiplier
(b) Keynesian approach to demand for money
(c) Causes of Inflation
(d) Assets and Liabilities of Commercial Bank.

[TURN OVER

Section II

6. (a) Explain the following concept (any four) :— 10
- (i) Inclusive Growth
  - (ii) Human Development
  - (iii) MRTP Act
  - (iv) Food Security
  - (v) NPAs
  - (vi) Public Sector Banks
- (b) Distinguish between (any two) :— 8
- (i) Primary sector and Secondary sector
  - (ii) Organised sector and Unorganised sector
  - (iii) Commercial Bank and Central Bank (RBI).
7. (a) Explain the changing sectoral composition of India's National Income. 8
- (b) Discuss the various causes of unemployment problem in India. 8
8. (a) What are the causes of low agricultural productivity in India ? 8
- (b) Define New Agricultural Policy 2000. 8
9. (a) Explain the various Banking sector reforms in India since 1991. 8
- (b) Examine the important developmental functions of the RBI. 8
10. Write short note on any two of the following :— 16
- (a) Features of New Industrial Policy 1991
  - (b) Role of small scale sector in Indian economy
  - (c) Public distribution system
  - (d) Recent changes in Monetary Policy.
-

- सूचना : (१) प्रश्न क्र. १ आणि ६ अनिवार्य आहेत.
 (२) अनिवार्य प्रश्नांशिवाय प्रत्येक विभागातून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 (३) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

विभाग १

१. (अ) पुढील संकल्पनांच्या व्याख्या द्या :- (कोणत्याही चार) :- १०
 (१) व्यापार चक्रे (४) व्यापारी बँक
 (२) राष्ट्रीय उत्पन्न (५) मौद्रिक धोरण
 (३) पैशांचा पूरवठा (६) चलनवाढ
- (ब) फरक स्पष्ट करा :- (कोणतेही दोन) ८
 (१) मागणीजन्य भाववाढ व खर्चजन्य भाववाढ
 (२) गुणक आणि त्वरक
 (३) बँक दर आणि व्याजदर
२. (अ) खुल्या अर्थव्यवस्थेतील राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहाची चर्चा करा. ८
 (ब) व्यापार चक्राच्या विविध अवस्था स्पष्ट करा. ८
३. (अ) पैशाच्या भ्रमणवेगावर परिणाम करणारे विविध घटक विशद करा. ८
 (ब) फेन्सच्या व्याजाच्या रोखता पसंती सिध्दांताचे वर्णन करा. ८
४. (अ) राजकोषीय धोरणाची उद्दिष्टे काय आहेत ? ८
 (ब) IS-LM प्रतिमानाच्या आधारे अर्थव्यवस्थेतील सामान्य समतोलाचे स्पष्टीकरण करा. ८
५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :- १६
 (अ) गुणकाचा सिध्दांत
 (ब) पैशाचा मागणीविषयक केन्सचा दृष्टिकोन
 (क) चलनवाढीची कारणे
 (ड) व्यापारी बँकेची मालमत्ता व देयता.

[TURN OVER

विभाग २

६. (अ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा (कोणत्याही चार) :- १०
- (१) सर्वसमावेशक वृद्धी (४) अन्न सुरक्षितता
 (२) मानवी विकास (५) अनुउत्पादक मत्ता (NPAs)
 (३) मक्तेदारी प्रतिबंधक नियंत्रक कायदा (६) सार्वजनिक क्षेत्रातील बँक
- (ब) फरक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन) :- ८
- (१) प्राथमिक क्षेत्र आणि दुय्यम क्षेत्र
 (२) संघटित क्षेत्र आणि असंघटित क्षेत्र
 (३) व्यापारी बँक आणि केंद्रीय बँक.
७. (अ) भारताच्या राष्ट्रीय उत्पन्नातील क्षेत्रीय बदलाचे स्पष्टीकरण करा. ८
 (ब) भारतातील बेरोजगारी समस्येच्या कारणांची चर्चा करा. ८
८. (अ) भारतातील कमी शेती उत्पादकतेची कारणे काय आहेत ? ८
 (ब) नविन कृषी धोरण २००० चे स्पष्टीकरण करा. ८
९. (अ) भारतातील १९९१ पासून झालेल्या बँकिंग क्षेत्रातील सुधारणांचे स्पष्टीकरण करा. ८
 (ब) मध्यवर्ती बँकेच्या विकासात्मक कार्यांचे परीक्षण करा. ८
१०. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :- १६
- (अ) नविन औद्योगिक धोरणाची (१९९१) वैशिष्ट्ये
 (ब) लघु उद्योगांची भारतीय अर्थव्यवस्थेतील भूमिका
 (क) सार्वजनिक वितरण व्यवस्था
 (ड) मौद्रिक धोरणातील अलिकडच्या काळातील बदल.

6

Con. 49-16.

Commerce Pap-I

(OLD COURSE)

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. : (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks.
(3) Answer of both the sections should be written in the same answer book.

Section I

1. Explain the following terms in short (any five) :- 10
(a) Business	(e) Industry
(b) Merger	(f) Diversification
(c) Foreign collaboration	(g) Mission
(d) Privatisation	(h) Turnaround.
2. Answer any three of the following :- 30
- (a) Discuss the functions of business.
(b) State and explain various components of external business environment.
(c) Discuss the challenges before the Indian Entrepreneur.
(d) Explain the types of foreign collaboration.
(e) Discuss the steps involved in setting up of a business enterprise.
(f) What is Turnaround ? Explain the steps involved in Turnaround strategy.
3. Write short notes (any two) :- 10
- (a) Concept of business
(b) SWOT Analysis
(c) Problems faced by woman entrepreneur
(d) Human objectives.

Section II

4. Explain the following terms in short (any five) :- 10
(a) Merchant Banking	(e) FDI
(b) Life Insurance	(f) Tourism
(c) Air Transport	(g) E-Communication
(d) Ethics in Retailing	(h) Insurance.
5. Answer any three from the following :- 30
- (a) State and explain the various types of Insurance.
(b) Explain the recent trends in retailing sector in India.
(c) Explain the role of banking institution.
(d) Enlist different forms of transport and explain it.
(e) Distinguish between organized retailing and unorganized retailing.
(f) What is E-banking ? Explain the advantages of E-banking.
6. Write short notes (any two) :- 10
(a) Development Banking	(c) Ombudsman in Insurance
(b) B2B Communication	(d) Importance of Tourism.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)
(जुना अभ्यासक्रम)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) दोन्ही विभाग एकत्र बांधा.

विभाग १

१. खालील संज्ञा थोडक्यात स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :- १०
 (अ) व्यवसाय (इ) उद्योग
 (ब) विलिनीकरण (फ) विभक्तीकरण
 (क) विदेशी संगनमत (ग) मोहिम
 (ड) खाजगीकरण (ह) फेरपालट.
२. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :- ३०
 (अ) व्यवसायाच्या कार्याची चर्चा करा.
 (ब) बहिर्गत व्यवसाय पर्यावरणाचे विविध घटक नमूद करून स्पष्ट करा
 (क) भारतीय उद्योजगासमोरिल आव्हानाची चर्चा करा.
 (ड) विदेशी संगनमताचे प्रकार स्पष्ट करा.
 (इ) व्यवसायाच्या उभारणीतील समाविष्ट पायऱ्यांची चर्चा करा.
 (फ) फेरपालट म्हणजे काय ? फेरपालट धोरणातील पायऱ्या स्पष्ट करा.
३. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :- १०
 (अ) व्यवसायाची संकल्पना (क) स्त्री उद्योगास सामोरे जावे लागणाऱ्या समस्या
 (ब) स्वाॅट विश्लेषण (ड) मानवी उद्दिष्ट्ये.

विभाग २

४. खालील संज्ञा थोडक्यात स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :- १०
 (अ) व्यापारी अधिकोष (इ) विदेशी थेट गुंतवणूक
 (ब) जिवन विमा (फ) पर्यटन
 (क) हवाई वाहतुक (ग) ई-संदेशहन
 (ड) किरकोळ व्यापारातील नैतिकता (ह) विमा.
५. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :- ३०
 (अ) विम्याचे वेगवेगळे प्रकार नमूद करून स्पष्ट करा.
 (ब) भारतातील किरकोळ व्यापारक्षेत्रात अलीकडे झालेले बदल स्पष्ट करा.
 (क) अधिकोष या संस्थेची भूमिका स्पष्ट करा.
 (ड) वाहतुकीचे वेगवेगळे प्रकार सांगून ते स्पष्ट करा.
 (इ) संघटीत किरकोळ व्यापार व असंघटीत किरकोळ व्यापार यातील भेद स्पष्ट करा.
 (फ) ई-अधिकोष म्हणजे काय ? ई-अधिकोषाचे फायदे स्पष्ट करा.
६. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :- १०
 (अ) विकास अधिकोष (क) विमा तक्रार निवारण कर्ता
 (ब) बी२बी संदेशहन (ड) पर्यटनाचे महत्त्व.

- N.B. : (1) All questions are compulsory.
 (2) Figures to the right indicate full marks.
 (3) Tie the both sections together.

Section I

1. Answer any two questions from the following :- 20
 (a) Define the term business and explain the functions of business.
 (b) Distinguish between economic and social objectives of business.
 (c) Explain the impact of Globalisation.
 (d) State and explain the features of business environment.
2. Answer any two questions from the following :- 20
 (a) What are the factors of internal environment ? Discuss.
 (b) Explain the main functions of WTO.
 (c) State and explain the steps in business planning process.
 (d) Discuss the factors which determine location of business.
3. Write short notes (any two) :- 10
 (a) Scope of business
 (b) Human Objectives
 (c) Impact of Liberalisation
 (d) Types of entrepreneurs.

Section II

4. Answer any two questions from the following :- 20
 (a) State and explain the importance of service sector in India.
 (b) What are the factors responsible for the growth of organized Retailing in India ?
 (c) Distinguish between organized retailing and unorganized retailing.
 (d) Discuss the advantages of credit card.
5. Answer any two questions from the following :- 20
 (a) State and explain the importance of Networking.
 (b) What are the importance of E-Commerce ? Explain it.
 (c) Discuss the advantages of online marketing research.
 (d) Explain the benefits of B2B transactions.
6. Write short notes (any two) :- 10
 (a) Principles of service marketing
 (b) Mall Management
 (c) Advantages of debit card
 (d) Positive impact of FDI.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)
(सुधारित अभ्यासक्रम)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) दोन्ही विभाग एकत्र बांधा.

विभाग १

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
(अ) व्यवसायाची व्याख्या द्या आणि व्यवसायाचे कार्य स्पष्ट करा.
(ब) व्यवसायाची आर्थिक व सामाजिक उद्दिष्टे यातील भेद स्पष्ट करा.
(क) जागतिकीकरणाचे परिणाम स्पष्ट करा.
(ड) व्यवसाय पर्यावरणाची वैशिष्ट्ये नमूद करून स्पष्ट करा.
२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
(अ) अंतर्गत पर्यावरणाचे घटक कोणते ? चर्चा करा.
(ब) जागतिक व्यापार संघटनेची महत्त्वाची कार्ये स्पष्ट करा.
(क) व्यवसायातील नियोजन प्रक्रियेच्या पायऱ्या नमूद करून स्पष्ट करा.
(ड) व्यवसायाचे स्थळ ठरविणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.
३. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :- १०
(अ) व्यवसायाची व्याप्ती (क) उदारीकरणाचे परिणाम
(ब) मानवी उद्दिष्टे (ड) उद्योजकाचे प्रकार.

विभाग २

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
(अ) भारतातील सेवा क्षेत्राचे महत्त्व नमूद करून स्पष्ट करा.
(ब) भारतातील संघटीत किरकोळ व्यापाराच्या वाढिस जबाबदार असणारे घटक कोणते ?
(क) संघटीत किरकोळ व्यापार व असंघटीत किरकोळ व्यापार यातील भेद स्पष्ट करा.
(ड) क्रेडीट कार्डाच्या फायद्यांची चर्चा करा.
५. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
(अ) नेटवर्कींगचे महत्त्व नमूद करून स्पष्ट करा.
(ब) ई-कॉमर्सचे महत्त्व कोणते ? ते स्पष्ट करा.
(क) ऑनलाईन विपणन संशोधनाच्या फायद्याची चर्चा करा.
(ड) बि२बि व्यवहाराचे फायदे स्पष्ट करा.
६. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :- १०
(अ) सेवा विपणनाची तत्वे (क) डेबिट कार्डाचे फायदे
(ब) मॉल व्यवस्थापन (ड) एफडीआयचे सकारात्मक परिणाम.

S.V.B.Com.

Nov
2016

PG-4537

7

Con. 48-16.

Commerce. Pap. - II

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks.
(3) Write the answers of both sections in same answer book.

Section - I

1. Define any five concepts :-

10

(a) Scalar chain	(b) Unity of command
(c) Line Organisation	(d) Knowledge Management
(e) Order	(f) Corporate Governance
(g) Stress	(h) Decentralization .

2. Answer any three of the following :-

30

- What is management ? Discuss its importance.
- Describe various functions of management.
- Explain various steps in planning process.
- Explain in brief various types of organisations.
- Briefly describe various barriers in Delegation of Authority.
- Discuss various causes of Stress.

3. Write short notes on any two of the following :-

10

- Managerial Skills.
- Components of Planning
- Modern techniques of Decision Making
- Advantages of Span of Control.

[TURN OVER

25

Section - II

4. Explain the following terms (Any five) :- 10
(a) Routing	(b) Economic Order Quantity
(c) Six Sigma	(d) Kaizan Concept
(e) Money market	(f) Secondary Market
(g) Stock Exchange	(h) Quality .
5. Answer any three of the following :- 30
- (a) Discuss various factors influencing productivity.
  - (b) What is Inventory Control ? Discuss its objectives.
  - (c) Describe the process of Quality Circles.
  - (d) Explain the significance of Service Quality Management.
  - (e) Explain the term Lease Financing. Discuss various types of Lease Agreements.
  - (f) Define Venture Capital. Explain its advantages to the company.
6. Case Study :- 10
- Mr. Patel wants to trade on Stock Exchange, but he is afraid due to the fluctuation in stock market. You are a financial expert ; he seeks your advice about the control by SEBI -
- (a) Explain in brief guidelines issued by SEBI in connection with stock market trading. 5
  - (b) Is it safe for Mr. Patel to trade in the stock market after protection given by SEBI. 5

*****

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 (२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 (३) दोन्ही विभागातील प्रश्नांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावीत.
 (४) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

विभाग - १

१. खालीलपैकी कोणत्याही पाच संज्ञा स्पष्ट करा :-

१०

(अ) सत्ता सोपान	(इ) व्यवस्था
(ब) आदेशातील एकवाक्यता	(फ) उपक्रमाच्या कारभारासंबंधी नियमन
(क) रेखा संघटन	(ग) ताण-तणाव
(ड) ज्ञानाधिष्ठित व्यवस्थापन	(ह) विकेंद्रीकरण.

२. खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :-

३०

- (अ) व्यवस्थापन म्हणजे काय ? व्यवस्थापनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
 (ब) व्यवस्थापनाची विविध कार्ये स्पष्ट करा.
 (क) नियोजन प्रक्रियेतील विविध पायऱ्या विशद करा.
 (ड) संघटनांचे विविध प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.
 (इ) अधिकारप्रदानातील विविध अडथळांची थोडक्यात माहिती द्या.
 (फ) तणावांच्या विविध कारणांची चर्चा करा.

३. खालीलपैकी कोणत्याही तीन लघु टिपा लिहा :-

१०

- (अ) व्यवस्थापकीय कौशल्ये
 (ब) नियोजनाचे घटक
 (क) निर्णय प्रक्रियेची आधुनिक तंत्रे
 (ड) नियंत्रणाच्या क्षेत्राचे फायदे.

[TURN OVER]

विभाग - २

४. खालीलपैकी कोणत्याही पाच संज्ञा स्पष्ट करा :-

१०

(अ) मार्गनिर्धारण	(इ) नाणे बाजार
(ब) काटकसरीची आदेश मात्रा	(फ) द्वितीयक बाजार
(क) सिक्स सिग्मा	(ग) भाग बाजार
(ड) कॅझन संकल्पना	(ह) गुणवत्ता

५. खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :-

३०

- (अ) उत्पादकतेवर प्रभाव टाकणाऱ्या विविध घटकांची चर्चा करा.
- (ब) सामग्री नियंत्रण म्हणजे काय ? सामग्री नियंत्रणाच्या उद्दिष्टांची चर्चा करा.
- (क) गुणवत्ता मंडळांच्या प्रक्रियेचे वर्णन करा.
- (ड) सेवा गुणवत्ता व्यवस्थापनाचे महत्त्व विशद करा.
- (इ) भाडे हक्क व्यवहार म्हणजे काय ? भाडे हक्क व्यवहाराच्या विविध ठरावांच्या प्रकारांची चर्चा करा.
- (फ) "साहस भांडवल" - व्याख्या द्या. साहस भांडवलाचे उपक्रमास होणारे फायदे स्पष्ट करा.

६. व्यष्टी अध्ययन :-

श्री. पटेल हे भागभांडवल बाजारात उतरून काही आर्थिक व्यवहार करू इच्छितात; परंतु सदर बाजारातील भावांच्या सततच्या चढउतारांमुळे श्री. पटेल आपली गुंतवणूक करण्यास कचरतात. तुम्ही आर्थिक व्यवहारातील निष्णात तज्ञ आहात. श्री. पटेल ह्यांना सेबीच्या भागबाजारातील नियंत्रणाविषयी तुमचा सल्ला हवा आहे.

- (अ) भागबाजारातील आर्थिक घडामोडींविषयी सेबीने वेळोवेळी लागू केलेली मार्गदर्शक तत्त्वे थोडक्यात स्पष्ट करा. ५
- (ब) सेबीने गुंतवणुकदारांना संरक्षण देऊ केल्यावरही श्री. पटेल ह्यांनी भागबाजारात सुरक्षितरित्या व्यवहार करावेत का ? ५

*****

Accounting & Financial Management

8

Con. 47-16.

Pap.-II

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. : (1) All questions are compulsory.
 (2) Figures to the right indicate full marks.
 (3) Workings notes should form the part of your answer.

Section I

1. Following is the Trial Balance of Ganga and Godawari Partnership firm. The trial balance 18 of their Firm as on 31st March, 2016 was as follows :-

Trial Balance as on 31st March, 2016

Particulars	₹	Particulars	₹
Stock (1-4-2015)	80,000	Sales	7,68,000
Purchases	4,00,000	Creditors	60,000
Return Inwards	30,000	12% Bank Loan taken on 1-10-2015	1,50,000
Carriage	7,500	Commission.	12,000
Power & Fuel	40,000	Capitals :	
Wages	35,000	Ganga	2,50,000
Trade Expenses	8,000	Godawari	2,00,000
Debtors	80,000	Gauri	50,000
Salaries	72,000		
Insurance	6,000		
Postage	3,000		
Commission	8,000		
Plant & Machinery	2,00,000		
Furniture	80,000		
Advertisement	15,000		
Building	4,00,000		
Cash in hand	7,500		
Drawings :			
Ganga	8,000		
Godawari	10,000		
	14,90,000		14,90,000

Adjustments :

- Closing Stock was valued at Cost Price ₹ 1,00,000. Market Price ₹ 1,20,000.
- Depreciate Plant & Machinery and Building @ 20% & @ 10% respectively.
- Prepaid Insurance ₹ 1,500.
- Goods withdrawn by Ganga for her personal use of ₹ 10,000 during the year were not recorded in the books.
- Reserve for Doubtful Debts is to be maintained at 5% on Debtors.
- Partners share Profits & Losses equally.
- Gauri retired from partnership firm as on 31.03.2016 and balance standing to her capital account is to be transferred to her loan A/c.

Prepare Trading, Profit & Loss account and Balance sheet as on 31st March, 2016.

2. (a) State whether the following statements are True or False :-

8

- (i) R.D.D is provided on Debtors.
- (ii) Goodwill is an intangible asset of the business.
- (iii) Dissolution of partnership firm means complete closure of partnership business.
- (iv) Profit & Loss Adjustment A/c is also known as Revaluation A/c.
- (v) AS-41 deals with amalgamation.
- (vi) Return inward is deducted from purchases.
- (vii) Partners Liabilities are external liability.
- (viii) Goods distributed as free sample should be credited to Profit & Loss A/c.

(b) Fill in the blanks :

8

- (i) Increase in value of assets should be ..... to Profit & Loss Adjustment A/c.
- (ii) Credit balance in Revaluation account is .....
- (iii) In the absence of any agreement partner are entitled to receive ..... % interest on their loans.
- (iv) In case of dissolution, assets and liabilities are transferred to .....A/c.
- (v) The balance in capital account remains constant under ..... capital method.
- (vi) Excess Capital method is used in ..... Distribution of cash.
- (vii) On amalgamation, old firms are .....
- (viii) To display list of inventory in tally the key pressed is .....

3. A, B and C dissolved their firm on 31st March, 2016 when their Balance sheet stood as under :-

Balance Sheet as on 31st March, 2016

Liabilities	₹	Assets	₹
Partners Capital :		Sundry Assets	10,00,000
A	2,40,000	Bank	56,000
B	1,92,000		
C	1,60,000		
Loans	1,44,000		
Creditors	3,20,000		
	10,56,000		10,56,000

The partners shared Profits and Losses in the proportion of 2 : 1 : 1. Show the distribution of assets amongst the partners as and when realized.

1 st Realisation	₹ 2,00,000
2 nd Realisation	₹ 3,92,000
3 rd Realisation	₹ 3,20,000

OR

30

3. Ram and Dev were carrying on business of supply of stationery items as sole traders. 16
Their Balance Sheet is as given below.

Balance Sheet as on 31st March, 2016.

Liabilities	Ram	Dev	Assets	Ram	Dev
Capital Accounts	1,50,000	2,00,000	Fixed Assets	80,000	1,00,000
Bills Payable	1,00,000	80,000	Stock	1,00,000	50,000
Bank Overdraft	50,000	—	Debtors	1,20,000	~~1,00,000~~ 1,10,000
			Cash Balance	—	20,000
Total :	3,00,000	2,80,000		3,00,000	2,80,000

Both the parties decided to amalgamate their business and form a new partnership firm under the name of M/s. R & D Co. on 1st April, 2016. The terms of amalgamation were as follows :-

- (1) Fixed assets were reduced by 10%.
- (2) Stock of Dev to increase by 10%.
- (3) Stock of Mr. Ram to be reduced by 20%.
- (4) A reserve at 5% to be created against debtors. *RS.*
- (5) Both parties to be credited with goodwill of ₹50,000 each.
- (6) The bank overdraft of Mr. Ram is to be paid by him privately.

You are required to prepare :

- (1) Statement of Purchase Consideration.
- (2) Necessary Ledger Account in the books of Ram and Dev.

SECTION-II

4. A fire occurred in the premises of Mr. Ravindra on 15th October, 2015. From the 18
following particulars ascertain the loss of stock and prepare a statement of claim to
be lodged with insurance company.

Particulars	₹
Stock (1-4-2014)	1,98,000
Stock (31-03-2015)	2,42,000
Purchase for the year 2014-15	6,40,000
Sales for the year 2014-15	8,00,000
Purchase (1-4-2015 to 15-10-2015)	6,00,000
Sales (1-4-2015 to 15-10-2015)	7,58,000

The policy amount was ₹ 2,00,000. The stock salvaged was worth ₹ 35,600. The claim was subject to average clause.

5. (a) State whether the following statements are True or False :- 8
- (i) Profit on cancellation of own debenture is capital profit.
  - (ii) Salvage = Stock on the date of fire - Loss by fire.
  - (iii) A debenture issued at a par can be redeemed at premium.
  - (iv) Memorandum Trading Alc is always prepared upto the date of fire occurred.
  - (v) Ctrl + C to select the Budget.
  - (vi) Partly paid up preference shares can not be redeemed.
  - (vii) Salvage means goods lost by fire.
  - (viii) The debenture can be redeemed whenever company desires.

[TURN OVER

(b) Fill in the blanks with suitable option given below :-

8

- (i) Gross profit ratio is applied to sales in the a/c to calculate balancing figure of closing stock.
(a) Memorandum Trading A/c., (b) Trading, (c) Profit & Loss A/c
- (ii) Sales ₹ 2,00,000; Purchase ₹ 1,30,000; wages ₹ 18,000; Closing Stock ₹ 22,000; Opening stock ₹ 20,000. What was the Rate of Gross Profit?
(a) 27% (b) 25% (c) 29%.
- (iii) To print reports we use key in Tally.
(a) Alt+P (b) Shift+P (c) Ctrl+S
- (iv) Dividend is calculated on preference share capital on .....
(a) Face Value (b) Market Value (c) Paid Up value.
- (v) Capital Redemption Reserve may be used for issuing ..... shares.
(a) Bonus Shares (b) Preference Shares (c) Right Shares
- (vi) Preference shares can be redeemed .....
(a) out of proceeds of fresh issue and/or profit otherwise available for distribution by way of dividend. (b) out of profit only (c) out of proceeds of fresh issue only
- (vii) A company can issue redeemable preference shares .....
(a) only at par (b) only at premium (c) only at discount (d) all of the above.
- (viii) Premium on redemption of debentures appears on ..... side of the balance sheet till the date of redemption.
(a) Liability (b) Assets (c) None

6. Following is the summarized Balance sheet of Sun Ltd. as on 31st March, 2016.

16

Liabilities	₹	Assets	₹
20,000 Equity shares of ₹ 100 each fully paid	20,00,000	Fixed Assets	40,00,000
10,000 Redeemable Preference shares of ₹ 100 each	10,00,000	Investment	4,00,000
Capital Reserve	2,00,000	(Market Value ₹ 4,40,000)	
Share Premium	2,00,000	Current Assets :	
General Reserve	4,00,000	Stock	7,00,000
Profit and Loss	2,00,000	Debtors	7,00,000
Creditors	20,00,000	Bank Balance	2,00,000
	60,00,000		60,00,000

Redeemable preference shares are to be redeemed at a premium of 10%. Fresh issue of Equity Shares to be made to the extent required in terms of provision of companies Act 1956. All investments to be sold at the market value. Temporary Bank overdraft was to be arranged in case of shortage of funds.

Company redeemed the Preference Shares on 1st April, 2016 except one shareholder holding 400 preference shares, who could not be traced. Subsequently company issued bonus shares in the ratio of one Equity Shares for every four equity shares held. Pass Journal entries to record the above transactions and prepare a Balance Sheet.

OR

6. As on 1st April, 2013 Telco Ltd. issued for ₹ 40,00,000 15% debentures of ₹ 100 each at par redeemable at a premium of 10%. 60% of the debentures are to be redeemed at the end of 2nd year and the balance at the end of the 3rd year. The board has decided to transfer minimum required amount to D.R.R. at the end of the first year. Pass journal entries during the years of issue and redemption of debentures. Ignore interest and loss on issue of debentures.

*****

32

S.Y.B.COM
32